

Спытайце ў янота

На канале АНТ працягваецца цыкл навукова-папулярных дакументальных фільмаў «Мэта 99. Дом без адходаў» — гэта першы ў нашай краіне праект на тэму адходаў, зняты адмыслова на замову дзяржстанова «Аператар другасных матэрыяльных рэсурсаў» Міністэрства жыллёва-камунальнай гаспадаркі Беларусі. Новыя серыі цыкла выходзяць на АНТ раніцай у 8.30 па суботах.

Куды выкідаць цюбік ад зубной пасты? Як на самай справе правільна сартаваць смецце, і што гэта дае на

лакальным і глабальным узроўнях? Як хлам звязаны з прагрэсам і што адбываецца са смеццем пасля таго, як мы яго выкінулі? На ўсе актуальныя пытанні адказваюць спецыялісты — кіраўнікі міністэрстваў і профільных прадпрыемстваў, перапрацоўшчыкі і экалагі. Акрамя таго, у кожнай з 10 серый праекта з'яўляецца ўнікальны персанаж — Янот, які паказвае збоку паўсядзённых звычкі беларусаў у абыходжанні са смеццем і тое, да чаго яны могуць прывесці ў перспектыве.

Вікторыя ЗАХАРАВА.

Беларускае кіно на «Культуры»

На наступным тыдні ў эфіры тэлеканала глядачоў чакае паказ двух фільмаў айчыннай вытворчасці.

8 чэрвеня прыхільнікам мастацкага кіно прапануецца кінастужка Віктара Турава «Я родам з дзяцінства» (Беларусьфільм, 1966), што апавядае пра пакаленне хлопцаў, якім давялося перажыць Вялікую Айчынную вайну, дачакацца Перамогі і ўвайсці ў дарослае жыццё з вопытам страты блізкіх і з надзеяй на шчаслівую будучыню. Фільм быў адзначаны на Кінафестывалі рэспублік Прыбалтыкі, Беларусі і Малдавіі ў 1967 годзе прэміямі «За найлепшую рэжысёрскую работу» і «За найлепшую жаночую ролю» (Ніна Ургант). Дарэчы, гэта адзін з тых твораў кінематографа, у акцёрскі склад якога ўвайшоў Уладзімір Высоцкі, а ў самой карціне гучаць яго песні.

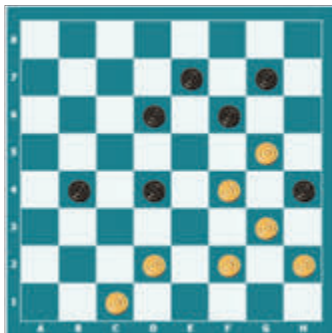
А 12 чэрвеня ранішні эфір «Культуры» адкрые мастацкі фільм «Маё каханне», зняты ў 1940 годзе рэжысёрам Уладзімірам Корш-Сабліным. Кінастужка апавядае гісторыю кахання маладых людзей, якая складаецца, нібы пазл, насуперак усім жыццёвым абставінам, бо менавіта ўмёне застацца побач з каханым чалавекам у складанай сітуацыі і ёсць адзін з тых крытэрыяў, якія дапамагаюць галоўнай гераіні зразумець, хто ёсць хто на самай справе.

Алена ДРАПКО.

ШАШКІ

(«Звязда») Выпуск № 115

Для самастойнага рашэння прапануюцца кампазіцыі за межных аўтараў. Першыя дзве склаў Генадзь Андрэеў (Рыга) № 53

№ 53

Белыя простыя шашкі: c1, d2, f2, h2, g3, f4, g5 (7)
Чорныя простыя шашкі: b4, d4, h4, d6, f6, e7, g7 (7)

№ 54

Белыя простыя шашкі: 24, 37, 41, 44, 45, 47, 48 (7)

Чорныя простыя шашкі: 28, 29, 32, 33, 36 (5)

№ 55 Вілем Лююс (Эстонія)

Белыя простыя шашкі: g1, d2, f2, h2, a3, c3, b4, h4, a5 (9)

Чорныя простыя шашкі: f4, g5, d6, f6, a7, c7, g7, b8, d8 (9)

№ 56 Аляксандр Крупко (Вініца, Украіна)

Белыя простыя шашкі: g1, h2, a3, e3, g3, b4, d4, a5 (8)

Чорныя простыя шашкі: h4, d6, f6, h6, a7, c7, b8, f8 (8)

№ 57 Т. Турчын (Украіна)

Белыя простыя шашкі: e1, g1, d2, f2, c3, d4 (6)

Чорныя простыя шашкі: f4, b6, d6, f6, e7, h8 (6)

Ва ўсіх пазіцыях белыя пачынаюць і выйграюць. Прозвішчы чытачоў, якія раней за ўсіх

дашлюць правільныя адказы, будуць апублікаваныя.

25 гадоў таму адбыўся матч па міжнародных шашках Беларусь — Нідэрланды. Гэтым разам ён прайшоў у анлайн-фармаце на платформе lidraughts.org. 26 мая сапернікі згулялі на 12 дошках у два туры. У першым туры нічыя — 12—12. У другім мацнейшай аказалася зборная Нідэрландаў — 15—9. За каманду Нідэрландаў гулялі сем топавых гросмайстраў, сярод якіх быў Аляксандр Балякін, які чвэрць стагоддзя таму выступаў у матчы за зборную Беларусі. 3 чэрвеня беларуская зборная згуляла таксама з Украінай.

Правярце свае рашэнні: выпуск № 114 ад 22.05.20.

№ 50 1. d4-c5 h4:b6 [1...h4:b2 2. c5:g5] [1...d6:b4 2. a1-b2 h4:d4 3. c3:g7] 2. a7:g5+

№ 51 1. c5-b6 a7:c5 2. h4-g5 h6:f4 3. e3:g5 f6:h4 4. d2-e3 b4:f4 5. c1-d2 a3:e3 6. f2:h8+

№ 52 1. c1-b2 a3:e3 2. d4:f2 b6:d4 3. f2-e3 f4:d2 4. e1:g7+

Першымі дакладныя адказы даслалі С. Рашэцін (Ашмяны), В. Дударэвіч (в. Новая Мыш Баранавіцкага раёна), Ф. Карпей, Л. Жыхар (абодва Мядзель), У. Панько (Камянец), І. Ананіч (Гродна), В. Ваўчоў (Маладзечна), П. і В. Шульгі (Мінск).

Нашы чытачы Фёдар Карпей і Леанід Жыхар з Мядзеля ў сваіх лістах выказваюць падзяку за прадстаўлены матэрыял і спадзяюцца на новыя сустрэчы на старонках газеты.

Пішыце на адрас: газета «Звязда», вул. Б. Хмяльніцкага, 10А, Мінск, 220013.

e-mail: info@zviyazda.by, або vorush@yandex.ru

Віталь ВАРУШЫЛА, майстар спорту.

ТЭЛЕТЫДЗЕНЬ

Тэлесеткі

ПРАВЕРАНА ЧАСАМ І НАРОДНАЙ ЛЮБОЎЮ

6 чэрвеня заслужаны дзеяч мастацтваў Рэспублікі Беларусь Аляксей Дудараў адзначыць 70-годдзе. Да дня нараджэння драматурга сацыякультурны тэлеканал падрыхтаваў да эфіру кінастужкі і спектакль паводле яго сцэнарыяў і лібрэта, а таксама тэлепраграмы з яго ўдзелам.

Ужо сёння глядачы ўбачаць меладраму Ігара Дабралюбава «Восеньскія сны» па матывах п'есы Аляксея Дударава «Вечар». Суботні вечар прыхільнікі творчасці юбіляра змогуць правесці ў яго кампаніі — у праекце «Суразмоўцы» выйдзе інтэрв'ю з драматургам, а адразу пасля яго — паказ самай народнай камедыі «Белыя росы» Ігара Дабралюбава па сцэнарыі Аляксея Дударава. Фільм, зняты на «Беларусьфільме» ў 1983 годзе, паказаў, як працэс урбанізацыі руйнуе жыццёвы ўклад вясковага жыцця, а галоўныя героі — простыя людзі, якія на фоне перамен перажываюць свае ўласныя трагедыі.

Дарэчы, фільм у свой час стаў самым касавым у гісторыі беларускага кінематографа, сабраўшы ў кінатэатрах 36,1 мільёна глядачоў (пасля гэты рэкорд пабіў паказ карціны «Мяне завуць Арлекіна»), а часопіс «Экран» прызнаў «Белыя росы» найлепшай каме-

дыяй года. Здымкі, нагадаем, праходзілі ў Гродне і на ўскраінах: дамы, дзе пражывалі героі фільма, знаходзіліся ў вёсцы Дзевятоўка, якая планавалася да зносу яшчэ з 1979 года: апошні дом быў знесены ў 2017-м, і там цяпер будуюцца шматпавярховікі. У масоўцы фільма здымаліся мясцовыя жыхары, якім плацілі па пяць рублёў за дзень.

...Сцэнарый да фільма Аляксея Дудараў напісаў у 30-гадовым узросце для конкурсу, які ў той час праводзіла кінастудыя «Беларусьфільм» (праект пераможцы адразу ішоў у кінавытворчасць). Пісаў ён па начах пасля спектакляў і рэпетыцый, бо працаваў тады акцёрам у Беларускам ТЮГу. Першапачаткова, па задумцы аўтара, усе тры браты былі блізнятамі. Але пазней з-за немагчымасці знайсці акцёраў з аднолькавай знешнасцю ад ідэі адмовіліся... Хапала розных перыпетый і ў пытанні падбору акцёраў на ролі. Так, напрыклад, увасобіць Фёдара Ходаса на экране жадаў Леў Дураў, Юрый Нікулін і Павел Кармунін, аднак ідэальна падышоў на вобраз Усевалада Санаеў — акцёр пасля атрымаў на Усесаюзным фестывалі ўзнагароду за найлепшую мужчынскую ролю. У ролі сына Васіля глядачы маглі б

убачыць Яўгена Сцяблова, Валерыя Залатухіна ці кагосьці іншага, а дасталася яна Мікалаю Карачанцаву.

Калі прайсціся па некаторых эпізодах, таксама можна даведацца пра цікавыя рэчы. Памятаеце, як сабаку даюць пакаштаваць хлеб са спіртным? Той эпізод сцэнарыст узяў з уласнай армейскай біяграфіі. На шчасце, у абодвух выпадках жывёле такі эксперымент не пашкодзіў. І ў выпадку, калі герой Карачанцава залазіць на буслянку, не ўсё было проста.

Як раскажыць сам сцэнарыст фільма, акцёр баяўся вышыні, таму яго ледзь угаварылі на гэты эпізод, а здымалі Карачанцава адтуль ужо з дапамогай пажарнай лесвіцы. Саму птушку прывозілі з Гродзенскага заапарка, і ў штат здымачнай

групы быў спецыяльна ўключаны арнітолаг. Некаторыя сцэны, што з'явіліся ў працэсе работы над фільмам, не трапілі з розных прычын у канчатковую версію «Белых рос». Напрыклад, у адным з варыянтаў фіналу Фёдар Ходас паміраў: ён браў Васеў гармонік і на дошвітку, перабіраючы клавішы, заціхаў, назіраючы за бульдозерамі і трактарамі, якія накіроўваюцца зносіць вёску...

Застаўся і матэрыяльны след на памяць ад здымак кінастужкі. У маі 2018 года на месцы былой вёскі ўстанавілі драўляныя скульптуры герояў фільма — Фёдаса Ходаса, яго суседа Цімафея і сабакі Валета.

...Пасля паказу фільма «Белыя росы» праграма «Майстры і куміры» прапануе азнаёміцца з архіўнымі матэрыяламі, звязанымі з творчым жыццём Аляксея Дударава. А завершыць вечар аповед Наталлі Бібікавай пра спектакль Купалаўскага тэатра «Вечар» у праекце «Тэатр у дэталі». У нядзелю глядачоў яшчэ чакае паказ балета «Вітаўт» Вячаслава Кузняцова ў пастаноўцы Вялікага тэатра Беларусі, лібрэта да якога напісаў Аляксей Дудараў.

Алена ДРАПКО.

Фота Белтэлерадыёкампаніі.

Сказана:

■ — Баця, скажы: як пражыць, каб не прытаміцца? — Піць менш трэба.

■ — Людзі не языкамі павінны размаўляць. — А чым? — Душой! А калі ёй не атрымліваецца, то чаго языкамі дарэмна трапацца?

■ — Да чаго людзі дайшлі! Бабы дзяцей перасталі нараджаць! Хутка на вуліцу выйдзеш — павітацца не будзе з кім!